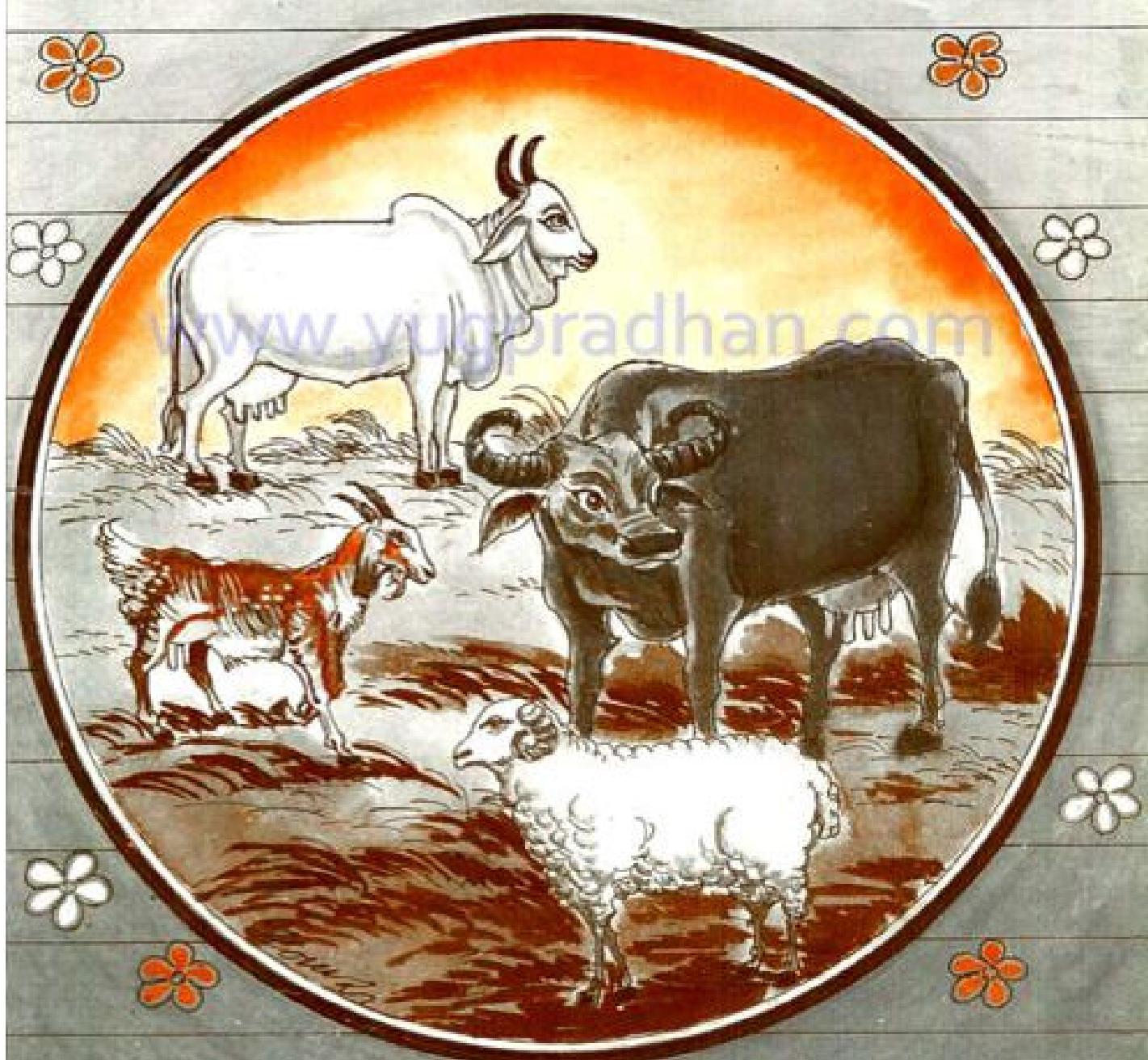

બાળકુલ

દ્વારા
દ્વારા

પશુરક્ષા

www.yugpradhan.com
પં. ચન્દ્રશોખરવિજયજી

૩૧૫

- : પ્રકાશક :-

કમલ પ્રકાશન ટ્રસ્ટ

અમદાવાદ - ૧

અનુકમણીકા

૧.	તારક અરિહંતદેવની કરુણા	૧
૨.	પશુરક્ષા	૫
૩.	પશુઓ કેટલું બધું હે	૬
૪.	પશુપાલન અત્યંત આવશ્યક	૧૧
૫.	હાય, પ્રાણીમાત્ર ઉપર હિસાનું તાંડવ	૧૪
૬.	અન્ય રીતોથી કારમી કઠલ	૧૬
૭.	ટ્રેક્ટરો વગેરે	૧૬
૮.	ફિલીએજર અને જંતુનાશકો	૧૬
૯.	દાઢાખાણની નિકાસ	૧૮
૧૦.	ચારા વિનાનો પાક	૧૮
૧૧.	ગોચરભૂમિનો નાશ	૧૮
૧૨.	જંગલોનો નાશ	૧૯
૧૩.	જેનેટિક બીજ	૧૯
૧૪.	પર્યાવરણ અતુલનો નાશ	૧૯
૧૫.	મીટ પશુઓનું ઉત્પાદન	૧૯
૧૦.	માનવીની સ્વાર્થમયતા	૨૦
૧૧.	પ્રસંગત: ઉપભોક્તાવાદ	૨૦
૧૨.	પ્રાણી રક્ષાના ઉપાયો	૨૨
૧૩.	ગ્રામસ્વરાજનો અમલ	૨૨
૧૪.	શાળાઓના પાઠ્યપુસ્તકોમાં જીવદ્યા	૨૨
૧૫.	પશુ-આધારિત અથવાવસ્થા	૨૨
૧૬.	ઘેર ઘેર પશુપાલન	૨૨
૧૭.	પોઝીટીવ નોંધ, નેગેટીવ	૨૫
૧૮.	પશુને પણ પર્યાવરણમાં લો	૨૭
૧૯.	શું દૂધ લોહી છે ?	૨૮
૨૦.	પ્રગતિનું સ્ટીમરોલર	૩૨
૨૧.	પશુહિસાથી વધુ ભયાનક હિસાઓ	૩૮
૨૨.	નિયતિને સલામ કરું છું	૪૦
૨૩.	પરિશિષ્ટ : ૧	૪૨-૫૦

૧. તારક અરિહંતદેવની કરુણા

કરુણા એ...

- આત્માનો સર્વોત્કૃષ્ટ ગુણ છે.
- પરહૃદાર્થીન કરાવે.
- પરાર્થરસિક બનાવે.
- પરાહિતચિન્તા કરાવે.
- આંખે આંસુ વઠાવે.
- પરપદાર્થો પ્રત્યે વૈરાગ્ય પેદા કરે.
- તમામ ભગવંતોની જનેતા છે.
- ખર્માદૃપી છોડવાઓ માટે એ પાણી છે.
- જલદીથી મોક્ષ તરફ જીવને લઈ જાય છે.

જે 'અરિહંત' બને છે; તે પોતાના છેલ્લેથી નીજ ભવમાં ચાર ગતિના જગતના જીવોના રોગ, ધર્મપદ્ધતિ, મોત, આધિ, વ્યાધિ, સંકલેશ વગેરે દુઃખોને જોઈ કમક્ષમી જાય છે.

એથી પણ દખુ જાસ જીવોના હિસા, જૂઠ, ચોરી, અભ્રાંતિ, કાવાદાવા, વિશ્વાસધાત, કૃતઘનતા વગેરે દોષોને જોઈને સમસ્યમી ઉઠે છે.

એ વખતે એમના મનમાં એ ભાવના થાય છે કે, “જો મારું ચાલે તો હું સર્વ જીવોને, સર્વ પ્રકારના દુઃખો અને દોષોમાંથી હંમેશા માટે, સંપૂર્ણપણે છોડાવી દઉં.”

આ કરુણાભાવના તેમને છેલ્લા ભવમાં તીર્થકરદેવ બનાવે છે.

તીર્થકરદેવની ભાવના સર્વ જીવો પ્રત્યેના અપ્રતીમ સ્નેહભાવમાંથી પેદા થઈ છે એટલે તીર્થકર થયા બાદ તેમનું કાર્ય સર્વજીવોના દુઃખમોક્ષ અને દોષમોક્ષનું જ હોય એ સહજ છે.

પોતે એવા ધર્મશાસનની સ્થાપના કરે છે જેને હદ્યથી સ્પર્શનારા તમામ જીવો આનંદમય મોક્ષની પ્રાપ્તિ કરે છે.

જ્યાં સુધી જીવો મોક્ષના ધામમાં પહોંચે નહિ ત્યાં સુધી તેમને ઔષ્ણ, ધનદાન, ભોજનદાન - ગમે તેટલું કરાય પણ તેમને રોગ, ધર્મપદ્ધતિ, મોત, પુનર્જન્મ વગેરે તો લલાટે ચોટેલા જ રહેવાના છે. એટલે જો જીવને બધી રીતે, હંમેશા માટે આનંદમય અવસ્થા આપવી હોય તો તેને મોક્ષ પમાડવો જોઈએ.

તેમના અગ્નિયાર લાખ ઘોડાઓને ગાળેલું પાણી પીવડાવાનું હતું. તેમની પલાણ પાસે પૂજણી રાખવામાં આવી હતી. તેનાથી પલાણને પૂજણ પછી જ સૈનિક સ્વાર થઈ શકતો હતો.

કાશ્મીર દેશના તળાવોમાંથી લાખો માછલા પકડીને તેનું બોજન કરાય છે તેવા સુમાચાર સાંભળીને નિંદ વેરણ થઈ હતી; બોજને ડ્રૂરો વળતો હતો. મોટું નજરાણું તે નરેશ પાસે મૂકીને તેમણે તે ઘોર હિંસા સાદા માટે બંધ કરાવી હતી.

અરે... તારક પરમાત્મા મહાવીરદેવના જીવદ્યાના ઉપદેશની અસરની શી વાત કરું ? એવું સાંભળવા મળ્યું છે કે ગણિત અંગેના સિદ્ધાંતના શોધક પાપથાગોરાસે પણ તે બધું સાંભળીને ફળાદિની હિંસા છોડી દીધી હતી.

બર્નાડ શોને આ કારણે જ જૈનધર્મ ખૂબ પ્રિય હતો.

જગાટીશચંદ્ર બોગે પ્રભુ મહાવીરદેવના જીવદ્યાના નિરૂપણનું પગલે પગલું દ્યાયું હતું. તેમણે પરમાત્માની જેમ પણુમાં અને પછી તો વનસ્પતિમાં પણ જીવ હોવાની વાત ચંત્રો દ્વારા સાબિત કરી હતી. જ્યારે તેમણે વનસ્પતિમાં પણ જીવ કહ્યો ત્યારે બર્નાડ શો તેમના ધેર ગયા અને તેમને કહું, “બાઈ, પણુમાં જીવ જીવા મળતાં મેં માંસાહાર ક્યારનો છોઝ્યો છે પણ હવે જો તમે વનસ્પતિમાંય જીવ સાબિત કરશો તો મારે ખાવું શું ? એ મોટો સવાલ થઈ પડશે.”

અર્થિંતદેવની કરુણા અનેક અજૈન ધર્મોને પણ સ્પર્શ છે. ઘણા બધા અજૈન લોકો માંસ વગેરે છોડવા લાગ્યા છે.

એકદમ સંકુચિત કરુણા મુસ્લિમ લોકોની છે. તેઓ માત્ર મુસ્લિમોની જ દ્યા કરવામાં માને છે.

આથી વિકસિત ક્રિષ્ણનોની કરુણા છે. તેઓ માનવમાત્રની દ્યામાં માને છે.

આથી વિકસિત કરુણા વૈદિકપર્મી હિન્દુઓની છે. તેઓ વનસ્પતિમાં પણ જીવ માને છે.

આથી પણ વધુ કરુણા પરમાત્મા મહાવીરદેવની પ્રસરી છે, જે પૃથ્વી, પાણી, અજિને અને વાયુમાં પણ અસંખ્ય જીવો હોવાનું માને છે. વળી વનસ્પતિમાં ય જે લીલ, કુગ વગેરે નિગ્રોદ કહેવાય છે ત્યાં પણ અનંત જીવોનું અસ્તિત્વ એ દેવાષિદેવે જ જ્ઞાનાયું છે.

એમ કષી શકાય કે સમગ્ર બ્રહ્માંડ(ચૌદ રાજલોક)ના સર્વ જીવોની દ્યા કરવાની વાત માનવજીતને ઉદ્ભોધનારા માત્ર તીર્થીકરદેવો છે.

૨. પશુરક્ષા

આપણે જોયું કે પ્રાણીમાત્રની - જીવમાત્રની - રક્ષા કરવી જોઈએ અને તેની રક્ષા થવી જ જોઈએ. પરંતુ જો તે શક્ય ન હોય તો નીચે નીચે ઉત્તરતાં જેટલી રક્ષા થઈ શકે તેટલી રક્ષા તો કરવી જ જોઈએ. પણ આપણે નીચેની રક્ષાની યાચના પહેલી નહિ કરવી. પહેલી યાચનાતો સર્વજીવરક્ષાની જ હોય.

જેમ દેવાળું દૂંગેલી પેઢી પાસે દસ લાખ રૂ. લેણા નીકળતા હોય; પણ તે ૧૦૦ પૈસાને બદલે જો ૪૦ પૈસા ચૂકવવાની વાત કરતો હોય તો આપણે માંગવાના તો સો પૈસા જ, પછી તે બદલે ને ચાલીઝ પૈસા દે. આપણે સો પૈસાની માંગણી ઊભી રાખીશું તો કાલે ફરી તેની પાસેથી બાકીનું લેણું માંગી શકાશે.

હવે જીવરક્ષાની વાત કરું.

જો સરકાર પશુરક્ષા કરવાની હોય તો આપણે તમામ જીવોની રક્ષા માંગવી. તેના માટે તે વાત શક્ય ન હોય તો વનસ્પતિ આદિ માટે મૌન રહીને તમામ અભોલ પશુઓની રક્ષા માંગવી. આમાં ઘેટાં, બકરાં, ભોસ, મરધાં, માઇલાં વગેરે પણ આવે. હવે જો સરકાર તે વાતને અશક્ય જણાવીને એમ કહે કે, “અમે તો તમને માત્ર ગોવંશરક્ષા આપીશું” તો આપણે દુઃખિત હુદયે તેટલું પણ સ્વીકારી લેવું. કેમ કે એ જેટલી રક્ષા આપે એટલી લઈ લેવી અને બાકીના જીવોની રક્ષાની માંગણી કે આંદોલન ઊભું રાખવું.

જો આમ ન કરીએ તો ઘેટાં, બકરાં વગેરે જીવોની હિંસામાં આપણી સંમતિ થઈ જવાનું ધોર પાપ લલાટે લખાઈ જાય.

વેદિક ધર્મા હિન્દુઓ અને જૈનોમાં આ મોટો ફરક છે. આથી જ તેઓ ગોશાળા ચલાવે છે. જૈનો પાંજરાપોળ ચલાવે છે. જૈનોથી માત્ર ગોશાળા ચલાવી શકાય નહિ.

હીરસૂરિજી મહારાજે આ કારણે જ અકબર પાસે ગોવંશહિંસા બંધ કરાવી હતી. હા, તેમણે અવશ્ય તમામ પશુરક્ષા માંગી હશે. આ વાતનો ઉલ્લેખ ‘સૂરીશર અને સાન્નાટ’ પુસ્તકમાં આવે છે.

હવે આપણે પ્રાણીમાત્રને નહિ, પશુમાત્રને પણ નહિ, કિન્તુ ગોવંશને નજરમાં લઈને વાત કરીએ.

જણાવ્યો. વડાપ્રથાને કહ્યું : “હવે અમે અમારી પરંપરાગત ખેતી તરફ પાછા વળી શકીએ તેમ નથી કેમ કે તેમાં અબજો રૂપિયાનું રોકાણ થયું છે. લાખો માણસોની રોજ મેળવાય છે.”

ફોકુમાનો ભારતદેશમાં કર્પા. નારી, શિક્ષણ, આયુર્વેદ, રાજ્યવ્યવસ્થા, કૌટુંબિક જીવનશૈલી વગેરે જોઈને તે એટલા બધા પ્રભાવિત થયા કે તેમણે ભારતીય પ્રજાજનો સમક્ષ હેર હેર જે ભાષણો કર્પા તેમાં તેમણે ભારતીય વ્યવસ્થા માટે ખૂબ માન દર્શાવ્યું. તેમણે કહ્યું, “તમે ક્યાંય કશો ફેરફાર પ્રગતિના નામે કરશો નાહિ. તમારું બધું બરોઅર છે.” Do nothing એ તેમનું સૂત્ર હતું.

આપણે મૂળ વાત ઉપર આવીએ.

ગાય ઘણી બધી રીતે માનવજીતને ઉપરોગી હોવાથી બીજા પશુઓની રક્ષાની વાત કરવાને બદલે ગોવંશરક્ષાની વાત થાય છે. તેમાં તોનીસ કરોડ દેવતાનો વાસ જણાવીને પ્રાચીન ઝાયિઓએ તેને રક્ષા જ નહિ પરંતુ પૂજ્યા માની છે.

ગોરાઓ જાળતાં હતા કે ભારતીય બૌંસિક સમૃદ્ધિનું મૂળ મુખ્યત્વ ગોવંશ છે એટલે તેઓએ ઈ.સ. ૧૮૫૭થી ઈ.સ. ૧૯૦૩ની સાલ સુધીમાં ત્રણ અભજ ગાયોને કાપી નાંખી.

પૂર્વ તો રાજશાહી હતી. તેની પ્રજા ઉપર જુબરી પક્કડ હતી. રાજાઓ ગોશ્રાબજુપ્રતિપાલક હતા. ગાયનું પૂછું પણ કોઈ આમળી શકતું નાહિ.

પ્રથમ તો ગોરાઓએ ઈ.સ. ૧૮૫૭નો બળવો ઊભો કરીને રાજશાહીને અને તેના રાજાઓને સાવ નબળા પાડી દીધાં. આમ થતાં ગોવંશ નિરાપાર બન્યો. બસ, પછી પડાપડ ત્રણ અભજ ગાયોની કંતલ થઈ ગઈ. ગુડુજ ટ્રેઠનો-આખી ને આખી - ભરી ભરીને ગોમાંસ બ્રિટન મોકલાયું. ત્યાં ય લોકો ખાઈને પરાઈ ગયાં.

આપણે જોયું કે ગાય માત્ર દૂધ દેતી નથી, તેથી પણ મૂલ્યવાન છાંઝ-મૂતર આપે છે જે પરતીમાં નવા રસકસ પૂરે છે. જેમાંથી બનતા ઓપધો કેન્સરાટિ રોગોને દૂર કરે છે.

પંચગાય અને પંચામૃત તો ભારતીય પ્રજાની સંજીવનીઓ છે. જેમાં ગોરસ વગેરે આવે છે.

ગાય ખૂબ છાંઝ આપતી. આથી રસોઈમાં તે જ વપરાતું. ઘર પણ તેના લીપણનું બનતું. આમ થતાં બે જગ્યાએ વપરાતું લાકું ઉગરી ગયું. લાકડા માટે જુંગલો કપાતા નહિ એટલે જુંગલો અડાબીડ થતા. એથી વરસાદ

આ ઉપરથી જણાશે કે પશુઓની કતવની છેલ્લી કુરતાભરી રીખામણો વખતે નીકળતી હાય સમગ્ર માનવજીતને સળગાવી દેવા માટે સમર્થ બની શકે છે. હવે તો એ વાત બરોબર સમજાવવી જોઈએ કે જો માનવજીતની રક્ષા કરવી હોય તો પશુમાત્રની રક્ષા કરવી જોઈએ. વળી ઓક્સિજન વિના જીવી શકાતું નથી એટલે આખા વિશ્વમાં ભરપૂર ઓક્સિજન પૂરો પાડતી તમામ વનસ્પતિની પણ રક્ષા કરવી જોઈએ. અન્યથા માનવજીત ગુંગાળાઈને મરણ પામશે.

જૈનો જીવો છે કે પશુરક્ષા કરવાથી પશુઓની દુવા મળે છે. વળી જીવદ્યા કરનારા લોકો પુષ્ટ પુષ્ટ્યબંધ કરીને ધર્મ બૌતિક સુખ અને આત્મશાન્તિ પામે છે.

ભારતની પ્રજાની એક અભજની વસ્તીમાં જૈનો પૂરા પચાસ લાખ પણ નથી છતાં તેઓ ભારત સરકારને બેંતાલીસ ટકા ટેક્સ ભરે છે, કેમ કે તેઓ ખૂબ સુખી છે. આનું કારણ જીવદ્યા છે અને પરમાત્મભક્તિ છે.

વર્તમાનકાલીન જૈનોને આ બે વિના ચાલતું નથી. તેમનું અઢળક દાન જીવદ્યામાં થાય છે. મંદિર વિનાના સ્થળો તેઓ પોતાનું નિવાસસ્થાન કરવાની કલ્પના પણ કરી શકતા નથી. હવે તો વિદેશમાં વસતા જૈનોને મંદિરોનું ઘેલુ લાગ્યું છે. પચાસ જેટલા નયનરમ્ય દેરાસરો ત્યાં ખડા થઈ ગયા છે.

જૈનોમાં અભોલ જીવો પ્રત્યે પુષ્ટ કરુણા છે તેનું કારણ તેમને વારસાગત મળેલો આ ગુણ છે. એ વારસાના મૂળમાં અરિહંતદેવ છે, જેઓ સહુને એક જ વાત કરતા, “ભલા ! તું કોઈને મારીશ નહિ. મને સર્વ જીવો વહાલા છે. જો હું તને વહાલો હોઉં તો મારા વહાલાઓની મનથી પણ હિંસા કરીશ નહિ.”

જીવદ્યા એ જૈનધર્મની કુળદેવી છે. જૈનધર્મના ધાર્મિક કે સાંસારિક કાર્યોમાં જીવદ્યા તો થાય જ.

ના... અભોલ જીવોની દુવા પામવા કે દૂધ વગેરે પામવા માટે નહિ પરંતુ તેમની કરુણા કરવા દારા પોતાનો કરુણા ગુણ વિકસાવવા માટે જ જૈનો જીવરક્ષાનું કાર્ય કરે છે.

કરુણા, કૃતજ્ઞતા, નમસ્કારભાવ, સરળતા અને સ્વદોપદર્શન એ ગુણોના સાંસ્ક્રાન્યમાં પાંચ રાજાધિરાજો છે.

હવે સમજાશે કે પશુઓને ઘાસ કે દાઢાખાડા દઈને શું દીધું? તેની સામે પશુઓએ દુવા, પુષ્ટ અને ગુણવિકાસરૂપ કેવી જબરી વસ્તુઓ માનવજીતને આપી?

કોઈ અંગ્રેજે પાંજરાપોળમાં થતી અભોલ પ્રાણીઓ - માંદા, મરવા પડેલા

૪. પશુપાલન અત્યંત આવશ્યક

આ વાત બતાડે છે કે જૈનોને ત્યાં પશુપાલન થતું હતું. હા, એ વાત ખરી કે પાલન પણ ત્યજાય તો ખોટું નહિ પણ એમ કહેવા જઈશું તો અમારે એ વાત કરવી છે કે આખો સંસાર ત્યજાય તો કેટલું ઉત્તમ ! હાલ તો જૈનમાટે પશુપાલન કરવા દારા કંતલખાને જતો પશુ-પુરવઠો ઘટાડવામાં મદદગાર બનવું જોઈએ. (જો કે ગોચર જમીનોના અભાવમાં પશુપાલન લગભગ અશક્ય બની ગયું છે ખરું.)

જૈનો ગાયો, ધેટાં, બકરાં વગેરે પશુઓનું જ પાલન કરતા નહિ, તેઓ અનાજના ધનેરાને પણ ઉગારતા. પાંજરાપોળનો ટહેલિયો આખા ગામમાં ફરતો અને બોલતો કે, “તમારે ધેર અનાજ વીણાતાં ધનેરા વગેરે જીવો બેગા થયા હોય તો આ મારા દાબડામાં દઈ દો. હું પાંજરાપોળે તેમની રક્ષા કરીશ.”

અરે, એક ટહેલિયો તો દોડતો જઈને બોલતો, “ઓ માતાઓ ! સાંજ ઢળી ગઈ છે. તમારા નાનકડાં બાળકો રમતાં રમતાં ઊંઘી ગયા હીય તો તેમને ધવડાવી હેળો, નહિ તો રાત્રે બૂઘ્યા થશે અને રોવા લાગશે.”

મેં બોટાદની પાંજરાપોળ જોઈ છે, જ્યાં નક્કી મરી જનારા બોતડાઓને કરોડપતિ બાઈ જાતે ટોટીથી દૂધ પીવડાવે : ખૂબ વહાલ કરે અને તેથી ધજા ખરા બોતડા જીવી જાય.

ખેડૂત આપ્યું જીવન જેની સાથે રહે તે બળદ વગેરેને - સાવ હુર્બળ થતાં પાંજરાપોળે મૂકી જવાનો વિચાર કરે ત્યારથી રડવા લાગે. જ્યારે એ પશુને મોકલવાનો દિવસ - કલાક આવી જાય ત્યારે આપ્યું ધર કૂકવા પાડીને રડે. અરે, એ જોઈને બળદની આંખેથી પણ આંસુના ટપકા પડતા જાય. છેલ્લે તેને હાર પહેરાવાય. કંકુનું તિલક કરાય. બધા તેને વહાલથી બેટી પડે. ખૂબ રડે. અન્તે ટસડાતે પગે ખેડૂત પાંજરાપોળે મૂકવા નીકળે. ત્યાંની હાલત પણ ખૂબ દયાર્દ બને. ખેડૂત મહાજનને સો બસો રૂપિયા આપે. છેલ્લું અપ્રતીમ વહાલ - પ્રુસકે રડતાં-કરીને પરતીનો તાત ધરભણી ચાલવા લાગે.

પશુઓ ધરનાં માણસો બની જાય. ધરના બાળકો ખૂબ ગેલ કરે. અરે, મન પડે તો ગાયના આંચળોમાં મોં દાબીને બાળકો દૂધ પણ પી લે. એ વખતે ગાય પણ જાણે પોતાની દૂધ પીતી વાણીને શરીરે ચાટે તેમ તે બાળકોને ચાટે.

આજીવન પ્રેમધી પાલન કરતી સંસ્થા છે. બનતા સુખી તો ખેડૂત પોતાનું હોર કોઈ મહાજનને સોંપતો નહિ, પણ જુયારે એ પૈસેટકે ઘસાઈ જતો ત્યારે જ તેને મજબૂર થવું પડતું. એટલે ખેડૂત હોર હેતો અને મહાજનને પૈસા પણ હેતો. વળી ખેતીમાં જે વાસચારો થાય તેના હજારો પૂણા વિનામૂલ્યે હેતો. આમ થતાં પાંજરાપોળ ઉપર ખર્ચનો ભાર આવતો નહિ. મહાજન પણ લગ્નાદિક પ્રસંગો ઉપર જીવદ્યામાં દાન કરતું.

વળી ગોબર, હોરના મહદાનું ચામું વગેરેના પણ પૈસા સહજ રીતે મહાજનને મળી જતાં.

આજે કટલખાને કસાઈઓ હોરો લઈ જાય છે. તેને છોડાવવા માટે પુષ્કળ મોટી રૂકમ તેમને હેવી પડે છે. બીજુ બાજુ પાંજરામાં પશુઓનો ભરાવો મોટી સંખ્યામાં થઈ જાય છે. આમ યવાથી વિપુલ ધનની અપ્રાપ્તિમાં પશુઓને માંડ અડથું ખાવાનું દેવાય છે. બિચારા લૂખમરાથી મરી જાય છે. લાંબા ગાળે પાંજરાપોળો બંધ પરી જરો. કેમકે સતત પુષ્કળ સંપત્તિ ધનવાનો પણ નહિ મોકલે ત્યારે બીજું શું થશે?

ખરેખર તો માત્ર ખેડૂતોના હોરોને લેવા જોઈએ કે ગામના માંદા પડેલા કે અકસ્માતે ધવાયેલા પ્રાણીઓને પાંજરાપોળમાં લેવા જોઈએ. કસાઈઓના હોરો - મોં માર્ગ્યા પૈસે - લેવાય તો તેઓ વધુ ઘાતક અધ્યતન શરૂઓ ખરીદે, સુખી થાય, શ્રીમંત બની જાય.

સરકાર દારા જ એ કટલેઆમ બંધ કરાવવી જોઈએ. તે માટે શક્ય હોય તો બલિદાન દેવું જોઈએ. બીજુ બાજુ ખેડૂતો પોતાની પાસે જ પોતાના હોરને - આજીવન - પાળે તેવી પ્રેરણા કરવી જોઈએ.

મહાજને હોર દીઠ ૨૦૦-૩૦૦ રૂપિયા જેવી ધોગ્ય રૂકમ આપવી જોઈએ. આ રીતે પોતાનું હોર પાળવાનું કામ માલિકને સાવ મફત જેવું પડશે કેમ કે ખેતી અને ખેતરમાંથી હોરને સહજ રીતે ખાવાનું મળી જવાનું છે. કદાચ મહાજનની દીધેલી રૂકમ પૂરેપૂરી ખિસ્સામાં જરો.

આમ થશે તો પાંજરાપોળ ઉપરનો બોજ ઘણો ઓછો થઈ જરો. આમ પશુઓ જો વિકેન્દ્રિત રીતે પોપાય તો તેમનો પોપણા-ખર્ચ નહિવતું જ આવે.

જો કસાઈઓ દારા પાંજરાપોળની મોટી રૂકમ ખેચી લેવાય તો પાંજરાપોળો કામ કરતી થાકી જાય. તેમ થતાં પરંપરાગત રીતે લેવાતા ખેડૂતોના હોર મહાજન નહિ લે એટલે એ હોરોને કટલખાને વેચવાની હંચા ખેડૂતોને થતાં તેઓ કરુણા ગુણ ગુમાવી બેસે.

પશુઓનું આ પોપક તત્ત્વ પશુને મળતું બંધ કરાયું છે.

ઓ શ્રીમંતો ! તમે યાદ રાખો કે જ્યારે તમે દસ લાખ રૂપિયાની વિદેશી મોટરકાર ખરીદો છો ત્યારે તમે પચાસ ગાયોની કલાક કરો છો. (૫૦ ગાય, દરેકના ૨૦ હજાર રૂપિયા). વિદેશી કોઈ પણ વસ્તુ જીવદ્યા પ્રેમીઓએ વાપરવી ન જોઈએ. તેમાં કોઈ ને કોઈ રીતે હિસાથી હૂંડિયામણ જોડાયેલું હોય છે.

પશુના માંસની નિકાસ કરતાં તેમના ચામડાંની નિકાસથી ધૂમ હૂંડિયામણ મળે છે માટે અત્યંત કુરતાભરી રીતે પશુઓના જીવતેજી ચામડાં ઉત્તરડી નાખાય છે.

હાય, શિક્ષિત માનવ ! તે તો ગાયના તાજાં જન્મેલા સાત દિવસના વાઇરાને ય ઓલ્યુનેટ મેળવવા માટે ધગધગાતા ગરમ કરીને ચીરી નાખ્યા છે.

જાડ સાથે સાપને આંધીને અધ્યક્ષ વેદના પેઢા કરતી રીતે તેનું ચામડું ઘેચી નાખ્યું છે.

તે સસલાં, વાંદરાં, મરદાં, બતડાં, અમરી ગાય, વાદ (લોઠી), વિદેશી ઘેટું (મગજનું માંસ) પણ છોડ્યું નથી. તારા વ્યાખ્યારોના કુકમોને સદાબહાર રાખવા માટે તે શું નથી ખાયું? કોને નથી માયું?

ઓહ, તું તો વિદેશીઓ માટે માંસ-નિર્ધારિત કરે ! તેમાં વળી સબસીડી આપે જે અમારા જેવા દયાળું લોકોના ભરાયેલા ટેક્સની રકમ હોય.

ઓ બુદ્ધિજીવી ! તું કમસે કમ આ કામ તો બંધ કર. બંધારણની ૫૧-એ કલમમાં પ્રાણીમાત્રની રક્ષા કરવાનું ભારતીય પ્રજાને જણાવાયું છે તો તેનો અમલ તો કર. અરે, આ મુદે કોઈમાં લડ. તે માટે પચ્ચીસ લાખ રૂપિયા પહેલેથી જમા કરી રાખ.

ક્યાં પેલા કવિના શબ્દો :

“દેખ બિચારી બકરીનો પણ કોઈ ન જાતા પકડશે કાન,
એ ઉપકાર ગણી છિશરનો, હરખ હવે તું હિન્દુસ્તાન.”

પરદેશી લોકોએ ફર્ટિલાઇઝરો અને જન્તુનાશક દવાઓ ભારતમાં ઢગલાબંધ ઉતારી છે.

આ વસ્તુઓ તાત્કાલિક બલે વધુ અનાજ દેતી દેખાય પણ તેમાં સ્વાદ હોતો નથી. વળી તેની રસોઈ કેન્સર કરે છે કેમકે તેમાં વપરાયેલા દવ્યો અને જન્તુનાશક દવાઓ કેન્સરની બજારો છે. આના દ્વારા જમીન બળવા ન દેવી હોય તો પુષ્ટ પ્રમાણમાં પાણીની જરૂર પડે છે. જો તે ઓછું પડે તો જમીન એવી બળી જાય છે કે તેને નવસાધ્ય કરવા માટે છાણ. અને મૂત્ર સિવાય બીજી કોઈ ચીજ કારગત બનતી નથી. પરશુરામની મોટા પ્રમાણમાં કલા થઈ જવાથી છાણ-મૂત્ર મળવાનું દુર્લભ બની ગયું છે.

ખેડૂતોની ખેતી તેથી, ડિઝલ આટિના ભાવવધારો થવાનાં કારણે ખૂબ મોંધી થઈ છે.

જો આમ થાય તો કરોડો ખેડૂતો ખેતીવ્યવસાય હોય છે. કં અન્ય વ્યવસાય કરે અથવા આપધાત કરે. તાજેતરમાં મહારાષ્ટ્રમાં મોટું વ્યાજ નહિ ભરીને દેવાદાર બની ગયેલા બે હજાર ખેડૂતોએ આપધાત કર્યા. હાય, ખેડૂતોના દેશમાં ખેડૂતોના આપધાત !

એક બાજુ ખેતી મોંધી થઈ. બીજુ બાજુ પેસ્ટીસાઈંડેના વપરાશથી જમીનો બળવા લાગ્યો. ત્રીજુ બાજુ શરાફોનું દેવું ભરવાનું અશક્ય થયું.

આમ ધરતીનો તાત ધરતી ઉપરથી વિદાય લઈ રહેલો જણાય છે. હાય, તો ભારત અનાજ અને દૂધની બાબતમાં વિદેશીઓનો ગુલામ બનશે. તેની મહેર હશે ત્યારે જ ખાવાને ધાન મળશે.

સેકડો વિદેશી રાજીઓ ભારત ઉપર ધરી આવ્યા તો પ જે ન જીતાયું તે હવે આવી અનેક બિછાવેલી સોનાની જાળોમાં પૂરું ફસાવા લાગ્યું છે.

એટલે લાગે છે કે ભારતદેશ તો અલ્ટ્રામોડન અમેરિકા બનશે. પણ તેની પ્રજા ગરીબી, બેકારી, ભૂખમરો, મોંધવારી અને ગુલામીના ચક્કરમાં પિસાઈને પોતાનું મોત નોતરશે. તમામ મૂલ્યો, વ્યવસ્થાઓ, સંસ્કૃતિ અને સંસ્કરણ ખતમ થશે. જે ભારતીય લોકો જીવતા રહેશે તે અતિ ઓમંત હશે અને મોડન અમેરિકન શૈલીથી જીવનારા ઈસુ પ્રિસ્ટ વિનાના ઈસાઈઓ હશે.

પ્રાચીન પરંપરાના ભારતની સમૃદ્ધિનાં ઉદ્ઘગમસ્થાનો ચાર હતાં.

જલરક્ષા, પશુરક્ષા, વનરક્ષા અને ભૂરક્ષા.

જ ગોરાઓએ 'કુરીઅન'ને ડેરી ઉદ્યોગમાં મૂક્યા હશે.

(૬) જંગલોનો નાશ :

લાખો હેકટર જમીનમાં સિમેન્ટનાં જંગલો ઊભા કરાયા છે. વૃક્ષોનાં જંગલો કાપી નંખાયા છે. વળી ડામર કે આસ્ફાલ્ટના ઉજારો ડિ.મી.ના રોડથી પણ ભારતીને ખેતીલાયક રહેવા દીધી નથી.

(૭) જિનેટિક બીજ :

હવે જિનેટિક - હારાકીરી બીજ આવ્યા છે. જે ફરજિયાતપણે વિદેશીઓ પાસેથી જ મેળવવાની ગુલામી સાથે બદ્ધ છે. જો તેઓ સહાય નહિ આપે તો ખેડૂતો ભિખારી થઈ જશે.

ભારતીય ખેડૂતોને આવી કોઈ વસ્તુ નથી. બધાને જિનેટિક બીજ ખરીદવું પડે એટલા માટે પરંપરાગત બીજકો - લાખો ટન જેટલા - વિદેશી લોકો તાણી ગયા છે. આમ થતાં ભારતને તેમના જ બીજોનું સંપૂર્ણ પરાવલંબન થઈ જાય.

જિનેટિક બીજ એક જ વાર ઊગે. બીજુ વાર બીજમાંથી બીજ ન થાય. આથી જ તેને 'હારાકીરી' એટલે કે આપધાત કરેનાર બીજ કહેવાય છે.

દસેક વર્ષમાં આ બેદી રીતના પ્રભાવે ખેતી ખતમ થાય, ગોરાઓના હાથમાં જાય એ સાવ શક્ય લાગે છે.

(૮) પર્યાવરણના ચકનો નાશ :

જળ, જમીન, જંગલ અને જનાવર સ્વરૂપ કુદરતનું જે ચક છે તે અખંડિતપણે ચાલતું રહે તો એક પણ માણસ ભૂખ્યો ન સૂવે. પણ ગોરાઓ આ વાત જાણી ચૂક્યા હતા એટલે તેમણે આ ચાર વસ્તુઓ (ઉપર મોટો હુમલો કર્પો. કોઈ પણ બોગે આ ચારને ભારતીય લોકોએ બચાવી લેવા જોઈએ. આ ચારની હત્યા જેવી તો ગોવંશાદત્યા પણ નથી.

(૯) મીટ - પશુઓનું ઉત્પાદન :

પશુઓ કપાતાં કપાતાં છેલ્લા પાંચ દાયકમાં ૩૦ થી ૪૦ ટકા પશુઓ કપાઈ ગયા. જો આમ જ ચાલે તો તમામ કપાઈ જાય. પ્રજાને માંસ મળતું બંધ થાય એટલે ગોરાઓએ 'મીટ' પશુઓ (મીટ કાઉ, મીટ ટાઇગર વગેરે)નું ઉત્પાદન શરૂ કર્યું. આ બધાં પશુઓ મહાકાય - માંસ ભરેલાં - હોય છે. એટલે જૂના પશુઓ મરી જાય તો પ આ મહાકાય પશુઓ ઢાર્ય માંસપ્રાપ્તિ માંસાહારી લોકોને ચાલુ જ રહેવાની છે.

પર્યાવરણ ઉપર તેમણે હુમલો કર્યો. તેમણે ઉદ્ઘોગો સ્થાપ્યા. કેમિકલ્સનો ખૂમ
ઉપયોગ કર્યો. એસિડ પણ ખૂબ વાપર્યું. આ બધું વરણ વગેરેના રૂપમાં આકાશે
પહોંચ્યું. સૂર્યની ભયાનક ગરમી પરતી ઉપર વરસી ન જાય તે માટે કુદરતે
બનાવેલું જે ઓળોન નામનું આવરણ છે તેમાં આ પ્રદુષણોએ ગાબડું પાડ્યું.
હવે જો આ વાત આગળ વધશો તો સૂર્યની તીવ્ર ગરમી હિમાલય પર ઉત્તરશે.
તેથી હિમાલય ઓગળશે અને તેના પાણી ગંગામાં ઠલવાશે. ગંગાના પાણી
દરિયામાં ઠલવાશે. તે વખતે અતિ વિરાટ અને ભયાનક ભરતીઓ આવશે
જે પરતીને હુબાડી દેશે. કેટલેક હેકાણો પ્રલયની જે આગાહી કરાઈ છે તે
આ રીતના પ્રલયની વાત હોવી જોઈએ. માત્ર સમુદ્રોમાં તોફાન નહિ થાય,
પણ પરતીના પેટાળની સંપત્તિ-પેટોલ, ડીજલ, ગેસ વગેરે શ્રીમંતો દ્વારા જેંચાઈ
જતાં અને બંધોનાં પાણીનું વધુ પડતું વજન થતાં પરતીમાં કંપો થવા લાગશે.
બીજુ બાજુ વાવાજોડા થશે. ત્રીજુ બાજુ મહાશ્રીમંત બનેલા રાખ્યો - ઈસાઈ
રાખ્યો અને ઈસ્લામિક રાખ્યો મદાંથ બનીને આપસમાં લડી મરશે જેને વિશ્વપુદ્ધ
ગણવામાં આવશે. કટાય આ પછી ભારતવર્ષનો નવેસરથી ઉદ્ય થશે.

સાંજ જે પ્રતિકમણની ડિપા કરે છે તેમાં પોતાના દ્વારા જુદી જુદી રીતે પશુઓને અપાયેલા ગ્રાસનું આલોચન કરે છે અને તેની કામા માંગે છે.

પશુપાલનમાં છાણમાં કીડા થવા વગેરે હિંસા જરૂર છે પરંતુ તેની સામે ગોરસથી બુદ્ધિ નિર્મણ બને, વિકારિતા કાબૂમાં રહે, આરોગ્ય સારું રહે વગેરે લાભો પણ જોવા જોઈએ.

વર્તમાનકાળમાં તો નવા બે કારણોસર પશુપાલન દરેક જૈને કરવું જોઈએ : (૧) જો ઘરમાં લાખો પશુઓનું પાલન થશે તો કસાઈખાને તેટલો પુરવકો જતો અટકી પડશે. (૨) તેરીના દૂધ વગેરે દ્વારા જે આરોગ્યધારનિ, બુદ્ધિઅંશ, પરાવલંબન વગેરે મોટા અનિષ્ટો સર્જય છે તે અટકી પડશે.

પશુમાં ય ગાયની તો વાત જ કરાય નહિ તેટલા બધા લાભ છે. તેનું પંચામૃત - દૂધ, દહી, ધી, મૂતર, છાણ માનવજીત માટે અત્યંત ઉપયોગી છે. આમાંની દરેક ચીજના જબરા લાખો હવે તો વૈજ્ઞાનિકો પણ સ્વીકારવા લાગ્યા છે. સેકડો રોગો માટે આ પંચામૃત લાભદાયી બને છે. આ કારણો જ અજૈન શાસ્ત્રોમાં ગાયને માતા કહી છે. તેનાં પુંછડામાં ઉત્કોડ દેવોનો વાસ બતાડીને તેને ‘પૂજનીય’ બનાવી છે.

આધુનિક શોધમાં ગાયનું ધી હદ્યના રોગીઓ માટે ઉપયોગી ગણાયું છે. હદ્યની ધમનીઓમાં જામ થઈ ગયેલી કોલેસ્ટ્રોલની રૂક્ષ ચરબીને ગાયના ધીની સ્નિધ્યતા પક્કો મારીને કાઢે છે.

મને એવું લાગે છે કે વિદેશી લોકોને ગાયના ધીના માહાત્મ્યની ખબર પડી ગઈ હશે. પંચામૃતના ઉપયોગથી ભારતીય પ્રજા ખૂબ તંહુરસ્ત રહે છે તેની પણ તેમને જાણ થઈ હશે. તે લોકો આપણા દેશનો કબજો લેવા માંગતા હતા પણ મોટા ભાગની પ્રજાનો નારા કર્યા વિના તે શક્ય ન હતું. એટલે હ. સ. ૧૮૫૭ થી ૧૯૦૩ સુધીનાં વર્ષોમાં એ લોકોએ ત્રણ અબજ ગાય કાપી નાંખી. આમ એક પણકે આટલો મોટો ખાત્મો બોલાવી દીધો.

હાલમાં તો ગોહત્યાનું એ કાર્ય દેશી ગોરાઓના હાથમાં છે. તેમનું બ્રેઇનવોશ થયું હોવાથી તેઓ ગાયને અનાર્થિક માનીને કતલખાને મોકલવા યોગ્ય સમજે છે. પણ હવે તો ગાયનું છાણ અને મૂતર પણ કેટલું બધું આર્થિક છે ? તે પૂરવાર થયું છે.

ગાયને ધ્યાર્મિક રીતે જોઈને સરકાર સામે પડવાથી કોઈ કાયદો નહિ

જે દેશ દૂષ અને અનાજના વિષયમાં પરાવલંબી એ દેશ 'ગુલામ' દેશ કહેવાય એવા માંસાહારી દેશમાં ઈસાઈપર્મનો પગપેસારો સરળતાથી કરી શકાય.

માંસાહાર એ ઈસાઈપર્મપ્રવેશપૂર્વની પાઈલોટકાર છે.

છાલ તો પ્રજાને સીધુ માંસ ન દેતાં ઘઉંનો લોટ વગેરે અનાજોમાં માંસના તન્યો બેળવાઈ રહ્યા છે. સોયાભીનનું જે દ્વય બને તેને માંસના જેવા સ્પર્શી, સુગંધ, દર્શન અપાઈ ગયા છે. આ શુદ્ધ શાકાહારી બોજન કરતાં થઈ જવાય એટલે માંસાહારની લેશ પણ સૂગ રહે નહિ.

આ બધી બેદભરમની વાતો જાળીને તમામ ભારતીય લોકોએ પરુપાલન ચાલુ કરી દેવું જોઈએ અને કોઈ પણ પ્રકારનો માંસાહાર કહૃપણે છોડી દેવો જોઈએ.

ફરી પાછ કરાવું હું કે માંસાહાર એ ઈસાઈપર્મપ્રવેશની પાઈલોટકાર છે.

(૫) પોઝીટીવ નહિ, નેગેટીવ :

બુદ્ધિજીવી વર્ગમાં એવો મેનિયા ફેલાયો છે કે દરેક વાત પોઝીટીવ હોવી જોઈએ : નેગેટીવ નહિ એટલે કે કોઈ પણ વાતનું ખંડન તો નહિ જ કરવું જોઈએ. બધું વલણ રચનાત્મક હોવું જોઈએ.

આ વિચારે ભારતીય મૂલ્યોના નાશમાં બહુ મૌટો ભાગ ભજવ્યો છે.

તો પછી પાંજરાપોળો ચલાવવાની પોઝીટીવ વાતો કરવાની રહેશે અને કાલ બંધ કરવાની નેગેટીવ વાતો આ વર્ગને જરા ય નહિ ગમે.

પુરાણા થઈ ગયેલા મકાનને પાડી નાંખ્યા વિના મકાનનું નવનિર્માણ શી રીતે થશે ?

કપડાનો મેલ કાઢવા વિના તેની ઉપર નવો રંગ શી રીતે થશે ?

ખેતરમાં નીદામણ વગેરે કર્યા વિના નવું બિયારણ શી રીતે નાંખી શકાશે ?

એટલે પાંજરાપોળ ઊભી કરવાની વાત કરવા કરતાં કઠલખાના બંધ કરવાની જ વાત કરવી જોઈએ.

પાંજરાપોળ વર્ષમાં પાંચ હજાર ઢોરોને સાચવશે પણ એક કઠલખાનાં બંધ થશે તો પચ્ચીસ હજાર ઢોરો બચી જશે.

એક ટુચ્કો કહું.

મદ્રાસ શહેર ઉપર હુમલો કરવા માટે દારુગોળો ભરીને એક ટ્રેઇન જવાની તૈયારી કરે છે. તે વખતે સજજનો તેને અટકાવી હેવા માટે ટ્રેઇનના પાઠ ઉપર સૂઈ જાય છે. ત્યારે પેલા ગુંડા લોકો તેમને સમજાવે છે કે, "તમે

આવું આરોગ્ય સંબંધમાં થયું છે. ટી.વી. ચેનલો, હોટેલો, કલબો, જીમ્ખાનાઓ દ્વારા આરોગ્યનો કચ્ચરધાણ બોલાય. પછી આરોગ્ય પામવા માટે બિસ્સામાંથી કરોડો ડ્રા. બંધેરી લેવાય. ભલા ! આના કરતાં તે હોટેલો, મોટેલોને જ અટકાવી દેવા હતા ને ?

(૬) પશુને પણ પર્યાવરણમાં લો :

જેમ વનસૃષ્ટિને પર્યાવરણમાં ગણવામાં આવી છે. એથી વનસૃષ્ટિને સરકારે અવધ્ય કહી છે. એક વડળો કે લોંબડો કપાય તો સરકાર હંડ કરે છે.

તેમ આ પર્યાવરણમાં તમામ પશુઓને ગાઢી લેવા જોઈએ. ના... માત્ર ગોવંશને નહિ, પરંતુ તમામ પશુઓને પર્યાવરણમાં ગણવા જોઈએ. આખી પશુસૃષ્ટિ વિવિધ રીતે માનવજીતને ઉપયોગી છે.

એ ખેદની વાત છે કે અજૈનો માત્ર ગોવંશને જ અવધ્ય કહે છે પણ ખરેખર તો ભૂંડ વગેરે તમામને અવધ્ય ગણવા જોઈએ.

જેમ ખેડૂત પોતાના બણદ વગેરેને મહાજનની પાંજરાપોળે મૂકવા જતો ત્યારે લલાટે, તિલક કંકુના છાંટણા વગેરે કરીને, બારે પ્રેમથી આલિંગન કરીને જતો તેમ વનસ્પતિની આભાતમાં પણ બનતું. ધારો કે આંબળાના ફળોની જરૂર પડી તો આંબળાના વૃક્ષને જ્રાણ પ્રદક્ષિણા દેવાતી, તેને કંકુછાંટણા થતાં, તેને પગે લાગીને પછી રજા મંગાતી કે, “હે, આમલક વૃક્ષ ! મને થોડાક આંબળાની જરૂર છે તો હું તે લઉં છું.”

આમ કહીને આંબળાનાં ફળો તોડાતા.

આનો અર્થ એ થયો કે પશુઓ અને વનસ્પતિ અવધ્ય છે.

આપણો પૂર્વ જોયું કે પશુઓ છાણા-મૂતર દારા પરતીમાં પુષ્ટ રસકસ (ઉર્જા) પૂરે છે. અને વૃક્ષો રાતે પુષ્ટ ઓક્સિજન (અમૃત) છોડે છે.

ઉર્જા અને ઓક્સિજન વિના કોઈ પણ માણી જીવી શકતું નથી.

છે તો તેનું શું કરવું? જો તે દૂધ આંચળમાં વધુ સમય રહે તો જેરે બની જાય એટલે અને દોહી જ લેવું પડે. આ દોહવાયેલું દૂધ કાંઈ દરિયામાં ન ફેકી દેવાય. અને પૌષ્ટિક પદાર્થ હોવાથી માણસો વાપરી જાય.

વર્તમાનકાળની ગાયો એક ટકે માંડ બે-ત્રણ લીટર દૂધ હે છે. બચ્ચાને પહેલેથી પીવડાવાતું નથી. પહેલાં ભરવાડ શક્ય તેટલું વધુ દૂધ દોહી લે છે, પછી ઠ લીટરથી પણ ઓછું દૂધ બચ્ચાને મળે છે. બચ્ચું ભૂખું રહી જાય છે. આ તો બહુ મોટી ફૂરતા કહેવાય. પરંતુ આ દ્વારાંત લઈને દૂપનો સર્વથા ત્યાગ કરવાની વાતમાં બહુ મોટું જોખમ છે કે પછી ગાયની ઉપયોગિતા નહિ રહે.

જેમ ખેતીમાં ટ્રેક્ટર આવવાથી બળદ બિનઉપયોગી બન્યો. તેથી સીધો કટલખાને ગયો, તેમ ગાયનું દૂધ નહિ પીવાથી, બચ્ચાનો જન્મ નહિ થવા દેવાથી, બિનઉપયોગી બનેલી ગાય સીધી કટલખાને ચાલી જશે.

જે લોકો ગાયના દૂપને લોહી કહીને દૂધ પીતા નથી અને એ રીતે પોતાને ઉતૃપ્ત શાકાહારી માને છે તે લોકોને ખરર નથી લાગતી કે પછી ગાય કટલખાના બેગી થઈ જશે; અથવા તાજુ જન્મેલી વાછરડીઓને મારી નાંખવી પડશે.

ટ્રેક્ટરો આવતાં બળદ ખેતી માટે બિનઉપયોગી થયો. આથી લાખો બળદો કટલખાને ચાલી ગયા. શું ગાયનું પણ આવું જ કરવું છે? મને કહેવા દો કે આજનો બુદ્ધિજીવી વર્ગ શૈક્ષણિક ડિશ્રી પામતાં પોતાને એટલો મહાન સમજી બેકો છે કે કોઈ પણ વાત - અડધીપડધી - જાણીને પ્રજામાં ફેકવા લાગે છે.

વિદેશી લોકોએ પરંપરાગત પવિત્ર મૂલ્યોને ખતમ કરવા માટે તેની ખૂબ હાંસી ઉડાવી છે. તે વસ્તુઓને ખોટી રીતે ચીતરી છે.

થોડાક નમૂના આપું.

(૧) નિર્જીવ ઠીડા પણ હોય છે. (સાવ ખોટી વાત) તે જીવદ્યાવાળાઓથી ખાઈ શકાય.

(૨) દૂધ કરતાં ઠીડામાં પ્રોટીન વધારે હોય છે માટે રોજ નાસ્તામાં એક ઠીડાનો રસ લેવો જોઈએ.

(૩) વરખમાં હિંસા છે.

(૪) માછલી દરિયાઈ ફળ છે. તેને સહુ ખાઈ શકે.

હા, એ વાત સાચી છે કે પદ્ધિમી જીવનરીલીની રૂએ માતાઓ સંતાનોને સ્તાનપાન કરાવતી નથી. પણ સબૂર ! હવે એ પણ ફરી ચાલુ થયું છે કેમ કે વૈજ્ઞાનિકોને સંશોધન કરીને જાહેર કર્યું છે કે જે સ્ત્રીઓ સ્તાનપાન ન કરાવે તેમને સ્તાનનું કેન્સર થવાની ખૂબ સંભાવના છે.

માતાનું દૂધ જો બાળકને શરૂના મહિનાઓમાં ધવડાવાય તો એ બાળકનું શારીરિક બંધારણ એકદમ ઉત્કૃષ્ટ બને.

જુના જમાનાની માતાઓ પોતાના ૧૫-૨૦ વર્ષના ડિશોરોને કહેતી, “બેટા ! ક્યાંક અન્યાય થતો હોય તો લડવા જા ને ! ધિગાણું કર. ધણ્ણાધણ્ણાઈ બોલાવ. બેટા ! મને ખબર તો પડે કે મેં તને તેવું દૂધ પાયું છે ?”

સૌનાર્ધયનો નાશ થવાના જૂડા બયથી આજની સ્વાચ્છ માતાઓ પોતાના સંતાનોને ધવડાવતી નથી. આથી તે સંતાનો બાટલીનું દૂધ પીને શારીરિક રીતે સાવ નભળા થાય છે.

એમ કહેવાય છે કે જન્મથી જ થોડાંક દિવસો સુધી જેને મા ધવડાવે છે અને જેની સાથે ખૂબ ગેલ કરે છે, ગમ્મત કરે છે, ઉછાળીને ખોળામાં લે છે, છાતીસરસું ચાંપે છે તે બાળકનું શારીરિક બંધારણ આજીવન ખૂબ મજબૂત રહે છે.

ઓ બુદ્ધિજીવી લોકો ! મહેરભાની કરીને તમે આડેખડ - પૂરી જાંચતપાસ કર્યા વિના - જે તે નિવેદનો ન કરો. તમારી વિશિષ્ટ પુષ્પાઈને લીધે મોટી સંખ્યાના લોકો તમારા જૂઠાણાઓ તરફ દોરવાઈ જાય છે.

યોગીઓએ એકમતે જેને પરતીનું અમૃત કહ્યું છે તેવું માતાનું કે ગાય વગેરેનું દૂધ કોઈ પણ તર્કથી ત્યાજ્ય નથી.

હા, તેરીના વાસી અને રોગિએ દૂધના તો અમે પણ દિરોધી છીએ.

હોસ્પીન, જર્સી વગેરે કોસ બ્રીડીંગ (આ અતિ ભયંકર બાબત છે.) ગાયોના દૂધ પણ અમને માન્ય નથી : (૧) એ રોગોત્પાદક તત્ત્વો છે. (૨) તેમનાથી સ્વદેશી ગાયોમાં રોગચાળો થાય છે. (૩) તે ટૂંક સમય માટે જ દૂધ આપતા હોવાથી તેમની માંસલ કાયા કતલખાના માટે ઉપયોગી બની જાય. (૪) તે ખૂબ ખર્ચાળ છે. (૫) તેમને એરકન્ડિશન્ડ રૂમમાં રાખવા પડે છે. આવો ખર્ચ અમારા ખેડૂતોને ન પોખાય.

જે એકસીટોસીનની ફૂર પ્રક્રિયા કરીને દૂધ પ્રાપ્ત કરાય છે તે કોઈને પણ માન્ય ન હોય.

ગોરાઓએ બધી બાબતોમાં 'પ્રગતિ' કરવાનું પ્રલોભન દઈને એવા ફેરફારો કરાવ્યા છે જેનાથી અસલ સ્વરૂપ ખતમ થયું છે અને વિકૃત સ્વરૂપ ખડું થયું છે.

જે ચંદનનું સાચું નગારું હોય તેમાંથી જે સુંદર અવાજ નીકળે તેમાં જો ચંદનનો કેટલોક ભાગ કાઢી નંખાય અને ત્યાં લાકડું ચોટાડી દેવાય તો એ અવાજનું માર્ગુર્ય ખોવાઈ જાય ને ?

ગોરાઓએ 'નારી'માં પ્રગતિ લાવવા માટે તેને ધરની બહાર કાઢી. આજે જોઈ લો એની હાલત શું થઈ છે ? એનું આંતરસ્વરૂપ (શીલ) કેવું બિભાગ થઈ ગયું છે ? આવી નારી પાસે ચન્દગુપ્ત, દેમચન્દ્રાચાર્ય, શિવાજી કે ભગતસિંહની આશા ક્યાંથી રાખી શકાય ?

આ એક દખાંત છે. ગોરાઓએ જે ચીજને વિકૃત કરીને ખતમ કરવી છે તેને તેઓ પ્રગતિ(વિકાસ)ના નામે હાથ લગાડે છે. બસ, ખલાસ. આ 'મીડાસ ટચ' થયો. જેને મીડાસ અડતો તે અન, પાણી સુધ્યાં સોનાનું બની જતું. એ દસ્તું એનું મૂળ સ્વરૂપ ખોઈ બેસતી.

ભારતીય પ્રજાના મૂલ્યોને સુરક્ષિત અને સંવર્ધિત કરનારા જે તત્ત્વો છે - શિક્ષણ, જેતી, વર્ષાવ્યવસ્થા, સંતશાહી-આધારિત રાજશાહી, આયુર્વેદ વગેરે - તેની ઉપર પ્રગતિના નામે ગોરાઓએ હુમલો કરીને તેમને સાવ વિકૃત કરી દીધાં છે. સાવ ખોટા તત્ત્વોને તે સ્થાને ગોઠવી દીધાં છે.

એ જ રીતે ઉપર્યુક્ત ચતુર્ભનું બારેમાસ ફરતું પર્યાવરણ ચક તેમણે વેરવિભેર કરી નાંખ્યું છે. (૧) બંધો બાંધીને સર્વિતાના બારે માસ વહેતા વહેણોને સૂક્વી નાંખ્યા. (૨) કતલખાના, માંસાહાર-પ્રચાર વગેરે દ્વારા કરોડો પશુઓને મારી નાંખ્યા. (૩) લાખો ડેક્ટર જુંગલો કાપી નાંખ્યા. (૪) ફર્ટિલાઈઝર વગેરે વાપરીને તથા સિમેન્ટના અને રોડના જુંગલો ઊભા કરીને પરતીને ખતમ કરી.

ભારતીય પ્રજાના આ શાસોચ્છ્વાસને પુનર્જીવિત નહિ કરાય અને પંત્રવાદ આધારિત વ્યવસ્થા ચાલુ રખાશે તો એક અબજની સંખ્યા ધરાવતી પ્રજામાંથી વર્ષાવર્ષ કરોડો માણસો બેકારી, ભૂખમરો, રોગચાળો વગેરેથી મરતા જશે, જે મોત 'કુદરતી મોત' તરીકે ખપાવીને દેશના શાસકો નરરાક્ષસનું કામ કરશે.

છા, છેલ્લા કેટલાક વર્ષોથી આ વિષયમાં પ્રજા જાગ્રત થઈ છે ખરી.

સુંદરલાલ બહુગુણાએ ચીપકો આંદોલન શરૂ કરીને કપાતાં વૃક્ષો બચાવ્યા.

ફરી વાર પ્રસંગત: જાપાનીઝ બેડૂત ફોકુઆઓના શબ્દો યાદ કરું છું
Do nothing : “તમારા મૂલ્યો અને વ્યવસ્થાઓમાં કશો ફેરફાર કરશો નહિએ.”

ઓ હાઈ-ફાઈ સોસાયટીના કહેવાતા બુદ્ધિજીવીઓ ! મહેરભાની કરીને
તમે ‘પ્રગતિ’ના સ્ટીમરોલરને ફેરવવાનું બંધ કરી દો. તમારી કોઈ પણ વાતની
પ્રગતિમાં અધોગતિ છે. અમને અમારી રીતે જીવવા દો. વિશ્વની સાથે દોડવાનું
અમને બિલકુલ પસંદ નથી કેમકે વિશ્વ અંતે ભરભાઈની ખાઈમાં પડી જવાનું
છે. તમારા વિશ્વ-વ્યાપાર સંગ્રહન, મહીનેશનલ કંપનીઓનું આગમન, વિદેશી
વસ્તુઓની આયાત, સ્વદેશી વસ્તુઓની આંદેખ નિકાસ વગેરે ભારતીય પ્રજાના
આનંદમય જીવન માટે સુસંગત નથી.

અમને સ્પષ્ટપણો લાગે છે કે તમારી પ્રગતિના સ્ટીમરોલર નીચે ઓછામાં
ઓછા એંસી કરોડ માણસો ભરબાદ થશે. આકીની પ્રજા વિદેશીકરણથી ભરપૂર
થશે. ભારતદેશનું પણ હંડીઓમાં સંપૂર્ણપણે વિદેશી રૂપાંતર થશે.

તમે જે પ્રગતિ કરી છે તેના કારણે આનંદભેર જીવતી અમારી પ્રજા
હૃદ્ભોની ખાઈમાં ફેકાઈ ગઈ છે.

ભૂખમરો, બેકારી, ગરીબી, ઓમારી અને ગુલામીએ તેને બેરી લીધી
છે. આ બધા ચકોમાં તે એકસરખી રીતે પીસાઈ રહી છે. ગમે તે રીતે જીવતા
રહેવા માટે બિહાર વગેરે ટેશોમાં માતાઓ આંખો, કિડની, લોહી વગેરે અંગો
વેચે છે. અરે, સંતાનોને પણ વેચી નાંખે છે. બાર હજાર ઇપિયામાં વેચાતા
સંતાનના કસાઈઓને એક લાખ બાર હજાર ઢા. મળે છે. (કેટલા ટકા નકો !!!)

ઓ બુદ્ધિજીવીઓ ! શિક્ષણશૈક્ષણી તમારી પ્રગતિએ અમારી નવી પેઢીનો
કેટલોક ફાલ નરરાક્ષસો જેવો પેઢા કર્યો છે. તેઓ ભવિષ્યમાં ગુંડગીરી,
માફિયાગીરી, રાખ્રદોષ કે આતંકવાદમાં પડે તેવી પૂરી શક્યતા છે.

વધુ કાઈ કહેવું નથી. એટલું જ કહેવું છે કે આ બધું તમે લોકોને
સારા માટે કરેલ, પણ ખરાખ પરિણામ આવી ગયું તેમ નથી. તમે હકીકતમાં
ભારતીય અ-ગૌર્બેર પ્રજાને ખતમ કરવા માટે જ પ્રગતિ નામનો કારસો ગોઠવ્યો
હતો. હા, તમે ખાર્યું નિશાન પાર પાડી શક્યા છો. કેમકે આજ્ઞાઈના છેલ્લા
પચાસ વર્ષોમાં ભારતીય પ્રજાનો સિંગેર ટકા વર્ગ સાવ ભરબાદ થયો છે.
ધર્મસંસ્કૃતિ ખતમ થયા છે. દેશદાન ક્યાંય હેખાતી નથી.

તમારી પ્રગતિમાં અમારી અધોગતિ થઈ ગઈ.

બિન્હુ મહારાજે સંસ્કૃત શલોકમાં કહ્યું છે કે, “જે ભારતની પરતી અનાજની
ફસલથી ઉભરાતી હતી, જ્યાં પુષ્ટ ધન હતું, વિદેશના લોકો આ પરતીને

કેમકે તેમના સુધી તમારો જેરી પવન પહોંચો ન હતો.

તમે બુદ્ધિજીવી ત્રિપુરીએ ભારતને ઈન્ડીઆ બનાવી દીધું છે. અમારું મહાન ભારત ગરીબ ત્રિપુરીમાં સમાયેલું છે. એ મહાન ભારત જોવું હોય તો ચાલો, કોઈ ઊડા પ્રદેશના ગામડાઓમાં... અમેરિકાના પ્રમુખ પણ એ અસલ ભારતનું દર્શાન કરીને અત્યંત પ્રભાવિત થયા હતા. ત્યાં બે દિવસ રોકાયા હતાં.

મહેલોના મહેલ થકી વહાલી, અમને અમારી જુંપડી,

જ્યાં ઘમકે વલોણાં ગોરી ગાયના... મહેલોના...

ઓ ભર્ઠિલાઓ !

મોટર બંગલા લઈ લો અમારા, લઈ લો વૈભવ પાછો,

પેન, લખોટી, ચાકના ટુકડા અમને પાછા આપો.

ના... અમને તમારું મેકોલે શિક્ષણ ખપતું નથી.

ના... અમને તમારી ખોટા રસ્તાની શ્રીમંતાઈ ખપતી નથી.

ના... અમને દૂપણોથી બરેલા શહેરો જોઈતા નથી.

નાટક ખેલ સિનેમા સદા હોટલી ચા

ઉજળા ઠગ ને રડતી વસતિ જોઈએ તો શહેરે જા.

આ પ્રકરણનો ઉપસંહાર કરતાં એટલું કહીશ કે જો અહિસા, શીલ, દયા, કરૂણા વગેરે પરંપરાગત મૂલ્યોને દેશના શાસક લોકો ખતમ જ કરવા માંગતા હોય, આપણું કશું સાંભળ્યાં વિના વિદેશી લોકોની ચાલે તેમને ચાલવું હોય તો છેવટે એક શરણ છે; કોર્ટો.

જો શ્રીમંતો ખાસ્તી મોટી રકમ ફાળવે તો કોક નરબંકાએ ભારતીય બંધુરણને લગતા કેસો લડવા જોઈએ. સજજડ રીતે જો લડાય તો ભારતીય સંવિધાનની કેટલીક અનુકૂળ કલમો દ્વારા ખાયું પરિણામ લાવી શકાય.

■■■

બધાનો દુરમન બન્યો. ઘણા દુરમનો વચ્ચે ખુલ્લી તલવાર સાથે તે ફરવા લાગ્યો. બાવો નરરાક્ષસ બની ગયો. આ વાતની હંદ્રને ખખર પડતાં તેને ખૂબ સંતોષ થયો.

સત્તા કે સંપત્તિ એ તલવાર છે. હાથવળી બન્યા બાદ માણસ હંસાન નહિ બનતાં શેતાન બની જાય છે.

અન્યાય સામે ખુમારીથી મુકાબલો કરે તે માણસ કહેવાય.

સોકેટિસને જ્યારે જેર અપાયું ત્યારે એથેન્સ શહેરનો એક પણ માણસ રાજાની સામે ન થયો. સોકેટિસનો શિષ્ય ધોળે દહાડે, બપોરે દીવો લઈને એથેન્સમાં ફર્યો. દરેકના મોં આગળ દીવો ધરીને તે એક જ સવાલ પૂછીતો રહ્યો, “તમે કોણ છો ?” દરેકે “હું ડોક્ટર છું, હું વકીલ છું.” વગેરે જવાબો આપ્યા પણ કોઈએ ન કહ્યું કે, “હું માણસ છું.”

ટેકરા ઉપર ચડીને તેણે ટોળે વળેલા લોકોને કહ્યું કે, “હું માણસ શોધવા નીકળ્યો હતો પણ મને એક પણ માણસ ન મળ્યો. મારા ગુરૂ સોકેટિસનો સામે એક પણ માણસ પસી આવ્યો હોત તો તેમની હત્યા થઈ ન શકત.”

તો બલે... હવે હું બે જ કામ કરું. સાવ 'રીલેક્સ' (પ્રસ્તર) રહું અને ખૂબ લખ્યા કરું. પુસ્તકો ગમે તે દેશમાં, ગમે તે કાળમાં જાય. એને દેશકાળનું કોઈ બંધન નહિ.

રશિયાના તાત્ત્વચિંતક સોલેનિલિને કહું છે કે, "સત્તયનું આચરણ અને અસત્તયનું વિસર્જન લગભગ શક્ય નથી. એ માટે કાળ જ પ્રતિકૂળ જલ્દાય છે. તો કાળને અનુકૂળ થવા સુધી થોબી જઈએ. ઓટી ધર્માધ્યમ કરીને શક્તિનો વ્યય ન કરીએ. એક જ કામ કરવું કે પ્રજાને સત્ત્ય શું છે? તેનું ભાન રહ્યા કરે, અસત્ત્ય શું છે? તેનો ઘ્યાલ રહ્યા કરે. જો આ રીતે વિચારોના બિયારણ જીવતા રહેશે તો કાળ અનુકૂળ થવા રૂપ વરસાદ બારે ખાંગે થવાનો છે અને આ બધા બિયારણોનાં મહાકાય વૃક્ષો બની જવાનાં છે."

"છાલ આથી વધુ કોઈ અપેક્ષા ન રાખવી કેમકે તે શક્ય જ નથી."

સોલેનિલિનની આ વાત ખૂબ જ સમુચ્છિત લાગે છે. આ રીતે ચાલવામાં 'નિરાશા'ને કોઈ સ્થાન નહિ રહે.

મને લાગે છે :

વિશ્વપુરુષ થશે,

કુદરત કોપાયમાન થશે.

ધર્મમહાસત્તા જાગ્રત થશે.

વિજ્ઞાને ઊભું કરેલું આખું ય મહાસાંભાજ્ય કડકભૂસ કરતું તૂટી પડશે; કદાચ એના જ બનાવેલાં શસ્ત્રોથી, એની જ બુદ્ધિથી.

ગમે તેટલી જીવરક્ષા, ધર્મરક્ષા, સંસ્કૃતિરક્ષા કરવા જઈએ પણ તે શક્ય નથી.

છા, સ્વરક્ષા એકદમ શક્ય છે.

પસ્તુત: સ્વરક્ષાથી જ સર્વરક્ષાનું કાર્ય સંપત્ત થાય છે. કેમકે સ્વરક્ષાથી જ પુષ્પભળ ઉત્પન્ન થાય છે તેનો લાભ આખા જગતને મળે છે.

હવે તો અંદરમાં જ પલાંડી લગાવવી જોઈએ. બાબુ બાબતોમાં વધુ પડતી દોડધામ યોગ્ય જલ્દાતી નથી. વળી દૈહિક શક્તિનો પુરુષ ક્ષય થાય છે. એથી કદાચ અન્તાકાળે દેહ રોગોથી ધેરાય... અસમાધિથી મરણ થાય.

કોક જાગો...

આપજામાંથી કોક જાગો...

જાગ્રતુ કોડપિ વસુધાવલયેડનસૂય:

સન્માર્મિક: પ્રયતનન હિ તદર્થમેતત્ ||

લખ્યા તારીખ : ૧૦-૪-૨૦૦૦ તપોવન (સાબરમતી)

કેસમાં આપણો ફક્ત ફરિયાદી જ છીએ એ બાબતનો ખાસ ધ્યાલ રાખવો. હવે નજુકના પોલીસ સ્ટેશને પહોંચી વાહનના ડ્રાઇવર - અન્ય માણસો ઉપર નીચે મુજબ કાયદાની કલમ લગાવવા દ્વારા અહીં દર્શાવ્યા પ્રમાણે જ F.I.R. નોંધાવવી. કાયદાની કલમ નીચે તે કયા સંજોગોમાં લગાડી શકાય તથા તેનો અર્થ (નીચે કોંસમાં) આપવામાં આવ્યો છે.

(૧) The Maharashtra Animal Preservation Act. 1976

આ કાયદાના સંદર્ભમાં એક વાત ખાસ ધ્યાન રાખવી કે સેક્ષન ૧૦ પ્રમાણે આ કાયદાની કોઈ પણ કલમનો ભંગ એક કોગનીઝેબલ (Cognizable) ગુનો છે. આ વાત પોલીસને ખાસ જરૂાવવી, ઉપરાંત Section - 13 પ્રમાણે શુભ આશાયથી આ કાયદાના અમલ પરત્વે કામ કરતી બક્ઝિને પોલીસ હેરાન કરી શકે નથી.

F.I.R.માં નીચેની કલમ અચૂક લગાડવી.

(I) Section (6)

(આ કલમ પ્રમાણે Scheduled Animals એટલે કે Section-3(e) પ્રમાણેના પશુઓ બળદ, સાંધ, બેંસ, પાડા વગેરેને Fit for Slaughterના સર્ટિફિકેટ સિવાય મારી શકાય નથી.)

(II) Section (9)

(આ કલમ પેનલ્ટી માટેની છે, જેના આપારે કોઈમાં આરોપી સજાને પાત્ર બને છે.)

(III) Section (11)

(આ કલમ પ્રમાણે પશુની કલલ માટે કોઈને પણ મૃત્યુ કરવામાં આવે અથવા તે માટે પ્રયત્ન પણ કરવામાં આવે તો તે પણ ગુનાને પાત્ર બને છે. ઘણી વાર પોલીસ દલીલ કરે છે કે, આ લોકો પશુ મારવા લઈ જાય છે પણ મારી તો નથી નાખ્યા તેથી ગુનો થયો નથી ત્યારે આ કલમનો (ઉપયોગ થઈ શકે.)

(IV) કદાચ પશુઓના એ ટોળામાં ગાય મળી આવે તો Section (5) લગાડવો જે ગાયને મારવા પર સંપૂર્ણ પ્રતિબંધ મૂકે છે.

આથી જો Scheduled Animals મળી આવે તો Section (6), (9) અને (11) અને ગાય પણ સાથે હોય તો (5), (9) અને (11) લગાડવાટ. (૨) Rules under prevention or Cruelty to Animals Act 1960

(એક ટ્રકમાં વધુમાં વધુ છ મોટા પશુ આવી શકે. આથી વધુ પશુનો સમાવેશ કરી શકાય નહિ.)

આમ, કોઈ પણ ટ્રકને પકડીને ત્યારે Rule 49 (c) અને Rule 50 (c) સિવાપના બધા Section લગાડી દેવા. કદાચ કોઈ લાગુ ન પડતો Rule પણ લાગી જાય તો તે કોર્ટમાં તેની મેળે નીકળી જશે. આથી Rules લગાડવામાં બિલકુલ બાંધ્યો કરવી નહિ.

(૩) The Prevention of Cruelty to Animals Act, 1960
આ Actનો Section-29 લગાડવો જે કોર્ટને સત્તા આપે છે કે તે કસાઈ પાસેથી ખાલમા કરીને પશુની કસ્ટડી સેવાભાવી સંસ્થાઓને આપી શકે છે.
આમ, F.I.R. નોંધાવતા કુલ ત્રણ Acts લાગુ પડી શકે છે.

(૧) The Maharashtra Animal Preservation Act, 1976
Section (6), Section (9), Section (11) અને જો ગાય પણ હોય તો Section (5) પણ.

(૨) Rules under Prevention or Cruelty to Animals Act 1960
Rule - 47 (a), (b), (c). 48, 49 (a), (b). 50, 53, 54 (1),
54 (2), 54 (3) and 56

(૩) The Prevention of Cruelty to Animals Act, 1960
Section 29.

ખાસ નોંધ :

જો એક જ ટ્રકમાં ગાય સાથે બળદ, બેસ, પાડા વગેરે સાથે હોય અને બધાં પશુઓનો માલિક એક જ હોય તો (1976 Actના Section 5, 6, 11) એમ ચાર કલમ સાથે લગાડવી. આટલું કર્યા બાદ પોલીસ ટ્રકમાં આવેલ તમામ વ્યક્તિ સામે ફરિયાદ નોંધીને દરેકને કલ્ટરીમાં પૂરી શકે છે અને તેમ કરવું જરૂરી પણ છે. ત્યારબાદ પશુની કસ્ટડી, પોલીસ જેણે ફરિયાદ કરી હોય તેને અથવા નજીકમાં કોઈ પાંજરાપોળ અથવા ગૌશાળા હોય તેને આપી શકે છે. પરંતુ શક્ય હોય ત્યાં સુધી ફરિયાદીએ પોતે જ કસ્ટડી માંગવી અને લગભગ પોલીસ તેને કસ્ટડી આપે પણ છે. આ કસ્ટડી 'પોલીસ કલ્ટરી' તરીકે પણ ઓળખાય છે. ઉપરાંત આ પશુઓને તે જગ્યા સુધી પહોંચાડવાની જવાબદારી તે જ ટ્રકવાળાની કે કસાઈની રહે છે તે જેને પોલીસ ઓર્ડર કરી ફરિયાદી સાથે મોકલાવે છે. આપણી જગ્યા ઉપર પશુ લઈ જતા હોઈએ

જાય છે. એટલે એક અધ્યાય પૂરો થાય છે. પછી ફક્ત આપણા વકીલો વખતોવખત પડતી કેસની તારીખે કેસ ચલાવતા રહે છે જેમાં વ્યક્તિગત રીતે આપણી હાજરીની કોઈ જરૂર પડતી નથી, પરંતુ જ્યાં સુધી કસ્ટડી મળે નહિ ત્યાં સુધી કમસે કમ ૧૦ જણાઓં કોર્ટમાં હાજર રહેંબું. ત્યાં સુધી પોલીસને પણ પશુ બાબત ચિંતા રહેલી હોવાથી આપણી પશુ રાખવાની જગ્યા ઉપર એકાદ ચક્કર મારતી રહે છે. એક વાર કોઈ તરફથી કસ્ટડી મળી જાય પછી તે એ બાજુ નજર કરતી નથી.

હવે પશુને પકડવા માટે મહત્વના મુદ્દા તથા તેની સાચવણી વગેરે કેવી રીતે કરવી જોઈએ તે કમાદ રીતે જોઈએ :

- (૧) પશુઓ પકડવા પછી તેને રાખવા માટે ગૌશાળા કે પાંજરાપોળ હોવા જ જરૂરી નથી. જો આ બે વ્યવસ્થા ન હોય તો પણ પશુઓને કોઈ કમ્પાઉન્ડમાં, મંદિરના કમ્પાઉન્ડમાં અથવા જ્યાં ચારે બાજુ વાડ બાંધી હોય તેવી જગ્યાએ રાખી શકાય. આ બાબતનો પોલીસ વિરોધ કરી શકતી નથી.
- (૨) પશુઓ પકડવા માટે ઉપરોક્ત દર્શાવેલા અણો કાયદાની બુક તથા વિનિયોગ પરિવાર દ્વારા જજમેન્ટની બુક [(Interim Custody) બાબતની] સાથે રાખવી.
- (૩) શક્ય હોય તો રેઇડ પાડતી વખતે આપણા વકીલને પણ સાથે રાખવો.
- (૪) જો મોટી રેઇડ પાડવા જતા હોઈએ તો પોલીસને સંપૂર્ણ વિશ્વાસમાં લેવી. બીજા દિવસે કોર્ટમાં હાજર રહેવા માટે વકીલ પણ તૈયાર રાખવા.
- (૫) પશુઓ પકડવા પહેલાં (મોટી રેઇડ હોય તો) ઘાસચારાની, તેમને બાંધવાના ખૂંટાની, પાણીની વ્યવસ્થા અગ્યાઉથી કરી રાખવી.
- (૬) બીજા દિવસે જ્યારે પશુઓને દરેક ટ્રકદીઠ અલગ અલગ રાખવામાં આવ્યા હોય ત્યારે તેમના ઉપર અંગ્રેજીમાં ૧થી નંબર નંખવા. એક ટ્રકમાં 20 પશુ હોય તો બીજી ટ્રકના પશુને 21 થી નંબર આપવો અને કઈ ટ્રકના પશુને ક્યો નંબર આપ્યો છે તે અલગથી નોંધ રાખવી. હવે જો બધા પશુઓ બેગા કરી દેવામાં આવે તો પણ વાંધો આવતો નથી.

- (૧૧) વેટરનરી ડોક્ટરને બહુ જાહેરમાં લાવવા નહિ. લગભગ તેમને કોર્ટમાં હાજર રહેવું પડતું નથી.
- (૧૨) પશુઓ જે જગ્યાએ રાખ્યા હોય તેની સિક્યુરિટીની વ્યવસ્થા કરવી અને જો કસાઈઓ તરફથી ધમકી મળી હોય તો પોલીસનું પ્રોટેક્શન પણ માંગી શકાય.
- (૧૩) આ બધું કરવામાં જે ખર્ચાઓ થાય તેની વ્યવસ્થિત નોંધ રાખવી. તેમાં ખાસ કરીને પશુઓને ખવડાવવાના, પાણીના જે ખર્ચા થયા હોય તેમજ વેટરનરી ડોક્ટરના દવાના, આ બધા પશુઓને લગતા ખર્ચાઓની અલગ નોંધ રાખવી. પાછળથી તે કેસમાં ખૂબ ઉપયોગી થાય છે. શક્ય હોય તેટલા ખર્ચાના બિલ રાખવા.
- (૧૪) જો ટ્રક પકડવામાં આવે ત્યારે ટ્રકની અંદરના પશુઓના તેમને નીચે ઉતારતા પહેલાંના ફોટા પાડી લેવા અને ફોટાના નંબર પ્રમાણે જાડીના નંબરની નોંધ અને પશુની સંખ્યા નોંધી લેવી. જે પછીથી ફોટાની પાછળ લખી લેવી. આ ફોટાની પણ ત્રણ કોપીઓ કઢાવવી.
- (૧૫) જે પશુઓ અત્યંત દુર્બળ થઈ ગયા હોય તેમને કડબ, ખોળ, લીલું ખાસ વગેરે પદ્ધતિસર આપવું.
- (૧૬) મોટી રેઇડ કરવાની હોય તો પહેલેથી S.P. કષા સુધીના પોલીસને જાણ કરવી.
- (૧૭) કેસ જ્યારે પ્રારંભિક તબક્કામાં હોય એટલે કે કોર્ટ કસ્ટડી ન મળી હોય ત્યાં સુધી અને છાપાઓમાં ચગાવવો નહિ.
- (૧૮) પશુ પકડ્યા પછી તે ઘટનાને રાજકીય અથવા કખુનલ સ્વરૂપ આપવું નહિ.
- (૧૯) કસ્ટડીમાં આપણી પાસે રહેલું પશુ જો કુદરતી મૃત્યુથી મરી જાય તો તેનું પોસ્ટમોર્ટમ કરાવી લેવું. તેનું ડોક્ટરી સર્ટિફિકેટ કોર્ટ કસ્ટડી હોય તો કોર્ટમાં અથવા પોલીસ કસ્ટડી હોય તો પોલીસને સંપત્તિ, જેમાં તે પશુનો નંબર ખાસ લખવો.
- (૨૦) પશુ પકડતી વખતે મારામારી વગેરે બનાવો ન બને તેની કાળજી લેવી. સંવેદનશીલ વિસ્તારમાં આ કામગીરી કરતી વખતે વધુ સંખ્યામાં પોલીસ હાજર રાખવી.

નવી પેઢીના વિકાયુક્ત સંકરણનો લાઠળ પ્રયોગ

બે તપોવન

પ્રેરક : પુ. પં. શ્રી. ચન્દ્રશેખરવિજયજી મ. સાહેબ

સ્થળ : (૧) નવસારી પાસે ૪૬ વીધા, સ્થાપના ઈ.સ. ૧૯૮૩, જૂન,
ધો. પાંચથી દસ.

(૨) આભરમણી પાસે ૩૬ વીધા, સ્થાપના ઈ.સ. ૧૯૮૪, જૂન,
ધો. પાંચથી બાર

સુંદર : સુટ્ટણ શિક્ષણ વિભાગ

ભારતીય પ્રજા-ખાસ કરીને તેની નવી પેઢ-ઉપર પદ્ધિમની જેણી
જીવનરોલીનું વાવાજોડું કાતીલ વેગથી ઘસતું રહ્યું છે.

આમાંથી નવી પેઢીને ઉગારી લેવા માટે બે તપોવનોનું ધરતી ઉપર
અવતરણ થયું છે.

મેંકોલે શિક્ષણ અત્યન્ત બેધાંટું હોવા છતાં; સંસ્કરણ કોણે 'શૂન્ય' આંક
ધરાવતું હોવા છતાં એનો ગાળીઓ ભારતીય પ્રજાના ગળે એવો ભીસાવાયો છે
કે તેનાથી - કોડો સંતાનોના જીવનનો અમૃત્ય સમય બરબાદ થવા છતાં તે
અનિવાર્ય અનિષ્ટ તરીકે પ્રજાની સાથે બરોબર એકરસ થઈ ગયું છે.

આથી તપોવનને એ શિક્ષણ સ્વીકારવું પડ્યું છે. તેના વિના સંસ્કરણનો
વેલો ચડવો લગભગ મુશ્કેલ બન્યો છે. છતાં તપોવનના સંચાલકોની એવી
ભાવના ખરી કે તેને દૂર કરાય તો સારું

બાકી આજે તો શિક્ષણ-વિભાગને પણ વધુ ને વધુ સુંદર અને સુટ્ટણ
કરવાની ફરજ પડી છે.

આથી જ અર્ડી :

- (૧) ધો. પાંચથી અંગ્રેજ વગો ફરજયાત છે.
- (૨) ધો. પાંચથી બાળકો અંગ્રેજમાં ધારાવાહી રૂપે બોલી શકે તે માટેના
ખાસ વગો લીંગવીસ્ટીક લેંગેજ લેબોરેટરી તથા સ્પોકન છંગલીશ
રાખવામાં આવ્યા છે.
- (૩) કોમ્પ્યુટરનો વિશિષ્ટ કોર્સ કરાવાય છે. ટૂંક સમયમાં કોમ્પ્યુટર
સેન્ટરો ખોલવામાં આવશે.

પર્યુષણપર્વ તાલીમ

તપોવની બાળકોને ચૂંટીને પર્યુષણ પર્વની તાલીમ આપવામાં આવે છે. તેવા કુલ ૪૦ થી ૫૦ બાળકો ઉનાં જૂથમાં વહેચાઈ જઈને ૧૫ જેટલા ક્ષેત્રોમાં જ્યાં મુનિ ભગવંતો વગેરે પહોંચી શક્યા નથી ત્યાં પર્વાદિરાજની આરાધના કરાવવા જાય છે. તેમનું ધાર્મિક વક્તવ્ય કથાઓ ઉપરની પકડ, કિયાઓમાં શુદ્ધિ, વિધિ અંગેનું સંપૂર્ણ જ્ઞાન, તથા વિનય-વિવેક જોઈને ગામેગામના સંધો સત્ત્વ બને છે.

એવું લાગે છે કે તેથાર થઈને, જીવંત બનીને, દોડવા લાગેલું તપોવનનું આ 'મોડેલ' જો હેર હેર ઊભું થઈ જાય તો ભારતીય પ્રજાનું જીવન-સ્તર બધી રીતે ઉત્ત્રત થાય.

તપોવનની 'ફી' એટલી બધી ઓછી કે તપોવનોને દર વર્ષે ૯ થી ૧૨ લાખ રૂ. નો તોટો આવે છે. 'કોર્પસ' કરવા દારા-વ્યાજમાંથી ચલાવીને આ તોટામાંથી ઝટ નીકળી જવાનો પ્રયત્ન ચાલુ છે.

તપોવનના પ્રેરક પં. ચન્દ્રશેખરવિજયજીનું સ્વખન હતું કે તપોવન દારા વિવિધ ક્ષેત્રોમાં વિભૂતિઓ પેદા કરવી.

- (૧) રાજકીયક્ષેત્રે સુભાષચન્દ્ર બોઝ કે ચન્દ્રશેખર આજાદ પેદા થાય.
- (૨) સંસ્કૃતિકાના ક્ષેત્રે સ્વામી વિવેકાનંદ પ્રગટ થાય.
- (૩) ધર્મક્ષેત્રે હેમચન્દ્રાચાર્યજી કે ગૃહ્યરેખર કુમારપાળ જન્મ પામે.

આવી આઠ દસ વિભૂતિઓ પેદા થાય તોય ભયોભયો ! આજના વિષમકાળમાં તો આટલું ધણું બધું !

હા, તેમને ખબર છે કે આંબાની કલમ વાવનારને આંબાની કેરીઓ ખાવાનું કે જોવાનું સોભાગ્ય સાંપડતું નથી. પણ તેનો કોઈ વાંધો નથી.

બીજ વાવવાનું; પહેલી હંટ મૂકવાનું સોભાગ્ય પણ અતિ દુર્લભ છે.

ચાલો, આપણે સહુ - તેમના ભક્તો - તેમનું સ્વખન ધરતી ઉપર અવતારીએ. તેમણે આંખો મીંચી દીધી હશે તો સ્વર્ગથી આપણે મેળવેલા રૂડાં ફળોને તે જોયા કરશો.

**તમારા વહાલાં બાળકોને છેદટે
ત્રણ વર્ષ માટે તો તપોવનમાં મૂકો જ
ઈ જૂન માસથી શરૂ થતું સામ**

ચારે બાજુ વિકૃતિના વાયરા વીજાઈ રહ્યા છે. ખૂબ જ નાની-દસથી ચોં વર્ધની વયથી જ બાળકોમાં ખરાબ સંસ્કારો પડવા લાગ્યા છે. ગંદુ કહેવાય તે બધું તેમના જીવમાં પેસવા લાગ્યું છે. સમાજ તરફ સૂક્ષ્મ નજર કરતાં આ અતિ કડવું દર્શાન કોઈ પણ સંસ્કૃતિ પ્રેમીને થશે અને તે તીખી ચીસ પાડી દેશે. સંસારરસી જીવોની વહાલામાં વહાલી ચીજ તેમના સંતાનો ગણાય. જો તેમનું જ જીવન ગુલાબ ખીલ્યું ન ખીલ્યું ત્યાં જ કરમાવા લાગે; તેમાં દોષોના કીડા પડવા લાગે અને એકાએક કરમાઈ જાય તો એ માબાપોએ ક્યાં જવું? ક્યાં રોવું? શું આપધાત કરી નાંખવો?

પોતાના ઘરમાં કે ગમે તેવાં બોર્ડિંગ વગેરેમાં રાખીને બાળકોને શિક્ષણ આપી શકાશે, પરંતુ સંસ્કારો તો નહિ જ આપી શકાય. ઘરમાં માબાપો જ ટી.વી. વગેરેથી સમયની બરબાદી કરતાં ચક્કરોમાં જો ફસાયાં હોય અને બોર્ડિંગોના સંચાલકોને જ બાળ-સંસ્કરણ માટેની કોઈ ગંભીરતા ન હોય તો સંસ્કાર ત્યાં શી રીતે મળશે?

તપોવનમાં ધાર્મિક અને વ્યાવહારિક - બત્તે પ્રકારનું શિક્ષણ છે. એ શિક્ષણ પણ ઉંચી ગુણવત્તાવાળું છે; પરંતુ તેની સાથોસાથ અહીં બાળકોના જીવનબાગમાં સુસંસ્કારોના છોડોનું વાવેતર કરવાનું કાર્ય મુખ્યપણે નજરમાં રખાયછે. મોકશલક્ષ અને સદ્ગ્યારપક્ષ અને તપોવનનું મુખ્ય તત્ત્વ છે. પ્રત્યેક બાળકને શારીરિક, શૈક્ષણિક, સામાજિક વગેરે રીતે સુવ્યવસ્થિત કરવાની સાથે તે માનસિક અને આધ્યાત્મિક રીતે અત્યન્ત સુંદર બનાવવાનું સૌથી પ્રધાન લક્ષ છે. તે વડીલોનો અને દેવગુરુનો ભક્ત બને; સહુનો મિત્ર બને, જીતનો પવિત્ર બને... અને એ બધું બનીને એ શૂરવીર બને; જેથી રાધ્રરક્ષા, સંસ્કૃતિરક્ષા અને ધર્મરક્ષાનો એ સબળ પોઢો બને. એ જ આ તપોવનનું એકમાત્ર લક્ષ છે. એનામાં ધાર્મિકતા,

(અનુસંધાન ટાઈટલ ૨ ઉપરનું)

જળરક્ષા થઈ એટલે ચાટિયારો ઝારા પશુરક્ષા થઈ. ઘરતી ઉપર લાખો પશુઓ રહેતા. અરે, ગોધૂલિના સમયે - પશુઓ ચર્ચિને ઘરભણી દોડતા વ્યારે આકાશ ધૂળથી વ્યાપી જતું એને ગોધૂલિનો સમય કહેવાતો. ઘરમાં રહેલું વાછું એની માને સાદ કરે કે તરત બધી ગોમાતાઓ ઘર ભણી દોટ મૂકે. વહાલ તો એવું ઊભરાય કે રસ્તે દોડતાં દોડતાં જ આંચળોથી દૂધની ધાર વહેતી જાય.

પશુરક્ષા થઈ એટલે વનરક્ષા થઈ જાય. કેમકે પશુઓના છાણમાંથી કે આખા બીજ નીકળી જાય તેમાંથી, તથા પંખીઓના ચાણમાંથી જંગલો પેદા થાય. વળી પશુને કારણે તેમનું છાણ ઉપલબ્ધ બને એટલે બળતણમાં લાકડાની જરૂર ન પડે. આમ વનવિષ્ણેદ થતો અટકે. આથી જંગલો વાવાઝોડાની જેમ વધતા જાય.

થાદ રહે, માણસ વૃક્ષ ઉગાડી શકે. જંગલ તો પશુ-પંખી જ ઊભા કરી શકે.

અડાબીડ જંગલોને કારણે ભરપૂર વરસાદ થતો. દુષ્કાળનો સવાલ ઝાડો આવતો નહિ. કચારેક દુષ્કાળ પડી જતો તો તે અનાજનો પડતો પણ ભૂગર્ભમાં જળભંડારો અકંબંધ હોવાને કારણે જળનો દુકાળ કચારે ક્ય પડતો નહિ.

વનરક્ષા થઈ એટલે ભૂરક્ષા થઈ જાય, કેમકે જે અનરાધાર વરસાદ તૂટી પડે તેની જોરદાર થપાટોને વનનાં વૃક્ષો પોતાની ઉપર ઝીલી લે. તેને ઘરતી ઉપર પટકાવવા ન હે. જો તેમ થાત તો ઘરતીના પડના દુક્કે દુકડા થાત. આ દુકડાઓ નદીભણી વહી જતાં પાણીમાં તણાતાં નદીમાં પહૂંચી જાત. તેથી નદી સાંકડી બનતી જાત. એમ થતાં નદીમાં પૂર આવત. એ પૂર કાંઠાના ગામોને દૂબાડી દેત.

પણ જંગલો વરસાદની થપાટોને ઝીલી લઈને આ બધી હોનારત અટકાવે છે. એટલે નદીમાં પૂર આવવાનો સવાલ આવતો નથી. આમ થતાં ફરી જળરક્ષા, તેથી પશુરક્ષા, તેથી વનરક્ષા અને તેથી ભૂરક્ષાની સાઇક્લ ચાલવા લાગી જાય.

જળ, જનાપર, જંગલ અને જમીનની સુરક્ષાનું આ સહજ સતત ફરતું ચક.

